ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 30ής Ιουνίου 1966*

Στην υπόθεση 61/65,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του «Scheidsgerecth van het Beambtenfonds voor het Mijnbedrijf», του Heerlen (Κάτω Χώρες), κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμπτοντος δικαστηρίου μεταξύ

G. Vaassen, χήρα Göbbels, κατοίκου Bardenberg (Γερμανίας),

και

Διευθύνσεως του «Beambtenfonds voor het Mijnbedrijf», Heerlen (Κάτω Χώρες),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 3 του Συμβουλίου της ΕΟΚ περί της κοινωνικής ασφαλίσεως των διακινουμένων εργαζομένων (ΡΒ της 16.12.1958, σ. 561 επ.)

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους Ch. L. Hammes, πρόεδρο, L. Delvaux και W. Strauss (εισηγητή), προέδρους τμήματος, A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Lecourt και R. Monaco, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Gand
γραμματέας: A. van Houtte

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

I — *Επί του παραδεκτού της αιτήσεως ερμηνείας*

Η καθής της κύριας δίκης υποστηρίζει ότι το «Scheidsgerecht van het Beambtenfonds voor het Mijnbedrijf», το οποίο θα ονομάζεται στο εξής «Scheidsgerecht», δεν είναι δικαστήριο υπό την έννοια του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ και, επομένως, δεν νομιμοποιείται να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση ερμηνείας βάσει του ίδιου άρθρου.

Το Scheidsgerecht έχει συσταθεί νομότυπα, σύμφωνα με τον ολλανδικό νόμο.

Πράγματι, η ύπαρξή του προβλέπεται από το «Reglement van het Beambtenfonds voor het Mijnbedrijf» (RBFM), νομικό κείμενο το οποίο διέπει τις σχέσεις μεταξύ του Beambtenfonds και των ασφαλισμένων του.

Σύμφωνα με τον ολλανδικό νόμο περί αναπηρίας, η προβλεπόμενη από αυτόν τον νόμο υποχρεωτική ασφάλιση δεν εφαρμόζεται για τα πρόσωπα, των οποίων οι αντίστοιχες συντάξεις αναπηρίας και γήρατος διέπονται από άλλο σύστημα, που έχει σκοπό να υποκαταστήσει το γενικό σύστημα, οι προϋποθέσεις δε για να γίνει αυτό συντρέχουν αφής στιγμής αυτό το σύστημα ικανοποιεί τις απαιτήσεις του νόμου και παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την καταβολή των συντάξεων.

Ανάλογες διατάξεις υπάρχουν και για άλλους κλάδους της κοινωνικής ασφαλίσεως.

Επομένως, ο κανονισμός, καθώς και οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις του, απαιτούν, εκτός από την έγκριση του αρμόδιου επί της μεταλλευτικής βιομηχανίας Ολλανδού Υπουργού και εκείνη του Υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων και Δημόσιας Υγείας.

Περαιτέρω, εναπόκειται στον αρμόδιο επί της μεταλλευτικής βιομηχανίας Υπουργό να διορίσει τα μέλη του Scheidsgerecht, να υποδείξει τον πρόεδρό του και να εκδώσει τον κανονισμό διαδικασίας του.

Το Scheidsgerecht, μόνιμο δικαιοδοτικό όργανο επιφορτισμένο με την επίλυση των διαφορών, που καθορίζονται με γενικό τρόπο, από το άρθρο 89 του RBFM, υπόκειται σε κανόνες κατ' αντιμωλία διαδικασίας ανάλογους προς αυτούς που διέπουν τη λειτουργία των τακτικών δικαστηρίων.

Τέλος, τα πρόσωπα που αναφέρει το RBFM είναι υποχρεωτικώς μέλη του Beambtenfonds, τούτο δε δυνάμει κανονισμού εκδοθέντος από το Mijnindustrieraad (Συμβούλιο της μεταλλευτικής βιομηχανίας), όργανο δημοσίου δικαίου.

Όσον αφορά τις διαφορές που προκύπτουν μεταξύ αυτών και του ασφαλιστικού οργανισμού τους, τα εν λόγω πρόσωπα υποχρεούνται να απευθύνονται στο Scheidsgerecht ως δικαστικό όργανο.

Το Scheidsgerecht καλείται να εφαρμόζει τους κανόνες του δικαίου.

Στην προκειμένη περίπτωση, το ζήτημα αν ο κανονισμός 3 του Συμβουλίου αφορά κανονιστικές ρυθμίσεις όπως το RBFM, υπάγεται στην ερμηνεία του κανονισμού και πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο του πρώτου ερωτήματος που υπέβαλε το Scheidsgerecht.

Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Scheidsgerecht πρέπει να θεωρηθεί ως δικαστήριο υπό την έννοια του άρθρου 177.

Επομένως, η αίτηση προς ερμηνεία είναι παραδεκτή.

II — *Επί της ουσίας*

1. Επί του πρώτου ερωτήματος που υπέβαλε το Scheidsgerecht

Το Scheidsgerecht ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί αν η αναφερόμενη στο κεφάλαιο II του RBFM κανονιστική ρύθμιση περί του διαχειριζόμενου από το RBFM Ταμείου Ασθενείας αποτελεί «νομοθεσία» υπό την έννοια του κανονι-

σμού 3, αν καλύπτεται από το παράρτημα Β, κεφάλαιο «Κάτω Χώρες», στοιχείο i, αυτού του κανονισμού και αν, κατά συνέπεια, αυτός εφαρμόζεται στους υπαλλήλους των ολλανδικών ορυχείων τους οποίους αφορά αυτή η ρύθμιση.

Κατά το άρθρο 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο μόνο να αποφαίνεται επί της ερμηνείας ή του κύρους της Συνθήκης και των πράξεων των οργάνων της Κοινότητας, όχι όμως να εφαρμόζει αυτά τα νομοθετικά κείμενα σε συγκεκριμένη υπόθεση.

Επομένως, το Δικαστήριο πρέπει να περιοριστεί στο να συναγάγει από το κείμενο του ερωτήματος που υπέβαλε το Scheidsgerecht, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων τα οποία εξέθεσε αυτό το δικαστήριο, μόνο τα στοιχεία εκείνα που αναφέρονται στην ερμηνεία της Συνθήκης και του κανονισμού 3.

α) Ερωτάται, καταρχήν, αν η κανονιστική ρύθμιση περί της ασφαλίσεως ασθενείας των εργαζομένων και των επιζώντων τους, η οποία θεσπίστηκε και εφαρμόζεται από οργανισμό ιδιωτικού δικαίου, μπορεί να αποτελεί «νομοθεσία» υπό την έννοια του κανονισμού 3.

Δυνάμει του άρθρου 1, b, του κανονισμού 3, «ο όρος "νομοθεσία" καλύπτει τους νόμους, τους κανονισμούς και τις κανονιστικές πράξεις [οργανικές διατάξεις] (...) κάθε κράτους μέλους, που αφορούν τα συστήματα και τους κλάδους της κοινωνικής ασφαλίσεως τα οποία αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 2 του παρόντος κανονισμού», επομένως ιδίως τα συστήματα και τους κλάδους που αναφέρονται στις παροχές ασθενείας.

Η μνεία των «κανονιστικών πράξεων» έχει, προφανώς, σκοπό να καλύψει τα συστήματα και τους κλάδους της κοινωνικής ασφαλίσεως που διαχειρίζονται φορείς, εκτός της δημόσιας αρχής και που απολαύουν σχετικής αυτονομίας σε σχέση με αυτήν.

Εξάλλου, σύμφωνα προς το άρθρο 1, e, του κανονισμού 3, «ο όρος φορέας αφορά τον οργανισμό ή την αρχή που είναι επιφορτισμένη να εφαρμόζει το σύνολο ή μέρος της νομοθεσίας».

Η μνεία και των δύο εκφράσεων «οργανισμός» και «αρχή» δείχνει ότι ο κανονισμός 3 καλύπτει επίσης τις κανονιστικές πράξεις που διέπουν τη λειτουργία των οργανισμών ιδιωτικού δικαίου, τούτο δε για τον επιπρόσθετο λόγο ότι καμία διάταξη του κανονισμού 3 δεν τους αποκλείει ρητά.

Ο όρος «κανονιστικές πράξεις» (οργανικές διατάξεις) καλύπτει τους κανόνες οι οποίοι, αν και θεσπίζονται και εφαρμόζονται σύμφωνα με διαδικασίες και από οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου, εντάσσονται στο σύστημα της κοινωνικής ασφαλίσεως ενός κράτους μέλους, λόγω του ότι έχουν σκοπό να συμπληρώσουν τους νόμους και τους κανονισμούς περί της κοινωνικής ασφαλίσεως ή να τους υποκαταστήσουν.

Είναι πρόδηλο ότι ο κανονισμός 3 μεριμνά ώστε να μην αποκλείσει από την εφαρμογή των ευεργετικών του διατάξεων τα συστήματα που διαχειρίζονται από μη κρατικούς οργανισμούς, οι οποίοι, τουλάχιστον σε πολλά κράτη μέλη, αποτελούν σημαντικό τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως.

Εντούτοις, η καθής της κύριας δίκης θεωρεί ότι αυτές οι παρατηρήσεις δεν ισχύουν στο μέτρο που οι ενδιαφερόμενοι, αν δεν υπήρχε η επίδικη κανονιστική ρύθμιση, δεν θα ήταν υποχρεωτικά ασφαλισμένοι δυνάμει του γενικού συστήματος της κοινωνικής ασφαλίσεως.

Πράγματι, στο μέτρο αυτό, η εν λόγω ρύθμιση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υποκαθιστά το γενικό σύστημα.

Επιπλέον, η καθής της κύριας δίκης ισχυρίζεται ότι οι εν λόγω παρατηρήσεις δεν ισχύουν για τους επιζώντες ενός εργαζομένου, που είναι ασφαλισμένοι προαιρετικά σε οργανισμό, στον οποίο ο εν λόγω εργαζόμενος ήταν υποχρεωτικά ασφαλισμένος.

Η αντίρρηση, κατά την οποία ο Vaassen είχε εξαιρεθεί από το γενικό σύστημα της κοινωνικής ασφαλίσεως, δεν είναι πειστική, εφόσον το ζήτημα που οδήγησε το Scheidsgerecht να απευθυνθεί στο Δικαστήριο είναι προφανώς το αν η επίδικη ρύθμιση αποτελεί ή όχι μέρος ειδικού συστήματος, υπό την έννοια του άρθρου 2, εδάφιο 2, του κανονισμού 3.

Ένα τέτοιο σύστημα υφίσταται αναμφίβολα όταν ένα συγκεκριμένο σύνολο εργαζομένων υπόκειται σε ένα ειδικό τύπο ασφαλίσεως, υποχρεωτικό δυνάμει του δημοσίου δικαίου.

Η καθής της κύριας δίκης φαίνεται, εξάλλου, ότι έχει αντιληφθεί πλήρως τα ουσιώδη σημεία του όρου, όταν εκθέτει στο υπόμνημά της, αφενός, ότι η υποχρεωτική ασφάλιση κάθε υπαλλήλου των ολλανδικών ορυχείων απορρέει από το άρθρο 33 του κανονισμού του Mijnindustrieraad της 8ης Σεπτεμβρίου 1952, περί των συνθηκών εργασίας των μαθητευομένων υπαλλήλων και των άλλων υπαλ-

λήλων των ορυχείων (*Nederlandse Staatscourant* της 23ης Σεπτεμβρίου 1952, νούμερο 185) και, αφετέρου, ότι ο εν λόγω κανονισμός, που εκδόθηκε από την αρμόδια δημόσια αρχή, έχει, ως εκ τούτου, χαρακτήρα δημοσίου δικαίου.

Εναπόκειται, ωστόσο, στο εθνικό δικαστήριο, ύστερα από ενδεχόμενη εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης, όπως συνέβη και στην υπό κρίση υπόθεση, να εξετάσει αν πράγματι πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για την ύπαρξη ειδικού συστήματος, έτσι ώστε οι σχετικές με αυτό κανονιστικές πράξεις να υπάγονται στον όρο «νομοθεσία» του άρθρου 1, b, του κανονισμού 3.

Περαιτέρω, εφόσον αποδειχθεί η ύπαρξη ειδικού συστήματος, οι κανονισμοί 3 και 4 εφαρμόζονται σ' αυτό το σύστημα στο σύνολό του, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που ενδεχομένως αφορούν την προαιρετική ασφάλιση των πρώην ασφαλισμένων και των επιζώντων τους.

β) Με το δεύτερο σκέλος του ερωτήματός του, το Scheidsgerecht ερωτά το Δικαστήριο αν ένα ολλανδικό σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας, το οποίο έχει συσταθεί υπέρ των υπαλλήλων των ορυχείων και των δικαιούχων τους, καλύπτεται από το παράρτημα Β, κεφάλαιο «Κάτω Χώρες», στοιχείο i, του κανονισμού 3, που διατυπώνεται ως εξής: «Ασφάλιση ασθενείας των εργατών ορυχείων (παροχές σε χρήμα και σε είδος σε περίπτωση ασθενείας ή τοκετού).»

Κατά την καθής της κύριας δίκης, θα έπρεπε να δοθεί αρνητική απάντηση.

Πράγματι, το ολλανδικό κείμενο της προαναφερθείσας διατάξεως χρησιμοποιεί, ως ισοδύναμο του όρου «εργαζόμενοι», τη λέξη «mijnwerkers», η οποία, αντίθετα με τον όρο «werknemers», δεν αφορά παρά τους εργάτες και, επομένως, αποκλείει τους υπαλλήλους.

Ακόμα και αν υποτεθεί ότι μια τέτοια ερμηνεία του όρου «mijnwerkers» μπορεί να είναι ορθή, πράγμα το οποίο φαίνεται αμφισβητήσιμο, η άποψη της καθής της κύριας δίκης δεν είναι πειστική.

Το κεφάλαιο «Κάτω Χώρες» του παραρτήματος Β του κανονισμού 3 αναφέρει, στο στοιχείο α, γενικά την ασφάλιση ασθενείας και, στο στοιχείο i, την ασφάλιση ασθενείας των εργατών ορυχείων.

Έτσι, ένα ειδικό σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας, όπως περιγράφεται πιο πάνω, αν δεν υπάγεται στο στοιχείο i, υπάγεται στο στοιχείο α, το οποίο εφαρμόζεται χωρίς διάκριση σε όλους τους «εργαζομένους» («Arbeitskräfte» και

«Arbeitnehmer» — «lavoratori» — «werknemers») υπό την έννοια των άρθρων 48 έως 51 της Συνθήκης, οι δε όροι αυτοί περιλαμβάνουν και τους υπαλλήλους.

Επομένως, το παράρτημα Β, κεφάλαιο «Κάτω Χώρες», του κανονισμού 3, καλύπτει τόσο το γενικό σύστημα όσο και τα ειδικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως περί της ασφαλίσεως ασθενείας.

2. Επί του δευτέρου ερωτήματος που υπέβαλε το Scheidsgerecht

Με το δεύτερο ερώτημά του, το οποίο υποβλήθηκε για την περίπτωση θετικής απαντήσεως στο πρώτο, το Scheidsgerecht ερωτά το Δικαστήριο αν ο επιζών εργαζομένου «δικαιούται τις παροχές του άρθρου 22 του κανονισμού 3, οι οποίες καθορίζονται στο τέλος του άρθρου 22, παράγραφος 2»:

— έστω και αν κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους άλλου εκτός του κράτους στο οποίο υπάγεται ο φορέας της εν λόγω ασφαλίσεως ασθενείας, και

— έστω και αν η εφαρμοζόμενη από αυτόν τον φορέα νομοθεσία δεν προβλέπει, για τον εν λόγω επιζώντα, παρά μόνο ότι γίνεται δεκτός «στην ασφάλιση του δικαιώματος επιστροφής, από το ταμείο ασθενείας, των εξόδων ιατρικής περιθάλψεως, παροχής φαρμάκων και υπηρεσιών».

α) Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση που θέτει αυτό το ερώτημα, από το γενικό πλαίσιο της αποφάσεως περί παραπομπής προκύπτει ότι το Scheidsgerecht επιθυμεί στην πραγματικότητα να πληροφορηθεί αν ο κανονισμός 3 απαγορεύει σε έναν φορέα να αρνηθεί την υπαγωγή του επιζώντος εργαζομένου στην προαιρετική ασφάλιση ασθενείας, μόνο λόγω του ότι αυτός κατοικεί σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο ανήκει ο εν λόγω φορέας.

Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 22 του κανονισμού 3 ρυθμίζουν τον τρόπο χορηγήσεως παροχών ασθενείας στον «δικαιούχο συντάξεως ή προσόδου» που οφείλεται δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών, όταν αυτός ο δικαιούχος κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους, στο οποίο δεν εδρεύει κανένας από τους φορείς που οφείλουν τη σύνταξη ή την πρόσοδό του.

Αυτές οι διατάξεις αφορούν εν πάση περιπτώσει την περίπτωση κατά την οποία η ασφάλιση ασθενείας απορρέει υποχρεωτικά από το δικαίωμα επί συντάξεως, δηλαδή όταν συνιστά, σε ορισμένη περίπτωση, απαραίτητο στοιχείο του συνταξιοδοτικού συστήματος.

Αυτές προϋποθέτουν λογικά ότι αυτή η υπαγωγή σε σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας δεν μπορεί να παύσει, λόγω του ότι ο εν λόγω ενδιαφερόμενος μεταφέρει την κατοικία του σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία εδρεύουν οι φορείς που οφείλουν τις εν λόγω παροχές.

Τούτο, εξάλλου, επιβεβαιώνει το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 3, κατά το οποίο «οι συντάξεις ή άλλες παρόμοιες παροχές (...) οι οποίες έχουν κτηθεί δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών δεν μπορούν να υποστούν καμία μείωση, τροποποίηση, αναστολή, κατάργηση ή κατάσχεση λόγω του ότι ο δικαιούχος κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από το κράτος στο οποίο εδρεύει ο φορέας που οφείλει τη σύνταξη».

Εξάλλου, το άρθρο 22 δεν αναφέρει ρητά την περίπτωση κατά την οποία η υπαγωγή του δικαιούχου συντάξεως ή προσόδου σε σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας δεν προβλέπεται παρά μόνο ως προαιρετική.

Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν, παρά τη σιωπή του εν λόγω άρθρου, αυτό εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση.

Σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 4 του κανονισμού 3, οι διατάξεις του εφαρμόζονται «στους επιζώντες των μισθωτών ή των εξομοιούμενων προς αυτούς, οι οποίοι έχουν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών».

Η γενική διατύπωση αυτών των διατάξεων δείχνει ότι η εφαρμογή του κανονισμού δεν περιορίζεται μόνο στους εργαζομένους ή στους επιζώντες αυτών, που εργάστηκαν σε περισσότερα κράτη ή οι οποίοι εργάζονται ή εργάστηκαν σε ένα κράτος, κατοικώντας ή έχοντας κατοικήσει στο παρελθόν σε ένα άλλο.

Επομένως, ο κανονισμός εφαρμόζεται επίσης και όταν η μεταφορά της κατοικίας σε άλλο κράτος μέλος ήταν το αποτέλεσμα ενεργειών όχι του ίδιου του εργαζομένου, αλλά επιζώντος αυτού.

Αυτή η ερμηνεία είναι σύμφωνη προς το πνεύμα των άρθρων 48 έως 51 της Συνθήκης, καθώς και του κανονισμού 3, που είναι να εμποδίζεται, πέρα από τη «στενή εννοία» προστασία του διακινούμενου εργαζόμενου, σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως, να μπορούν να αντιταχτούν στους εργαζομένους ή στους επιζώντες τους, ρήτρες εδαφικότητας.

Εξάλλου, από το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 3, προκύπτει ότι αυτός εφαρμόζεται χωρίς διάκριση «στην υποχρεωτική ή την προαιρετική ή την προαιρετικά συνεχιζόμενη ασφάλιση».

Προκύπτει ιδίως από το άρθρο 10, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, σε συνδυασμό με το παράρτημα Ε αυτού, ότι κάθε φορά που ο κανονισμός θέλει να διαφυλάττονται οι θεσπιζόμενες από τις εθνικές νομοθεσίες ρήτρες εδαφικότητας, το αναφέρει ρητά.

Επομένως, ακόμα και όταν η υπαγωγή στο σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας του εργαζομένου ή του επιζώντος του, δικαιούχου της συντάξεως ή της προσόδου δεν είναι παρά προαιρετική, ο κανονισμός 3 απαγορεύει σε έναν εθνικό φορέα να καταργήσει αυτή την υπαγωγή, λόγω του ότι ο εν λόγω δικαιούχος μεταφέρει την κατοικία του σε κράτος άλλο εκτός από αυτό στο οποίο εδρεύει ο εν λόγω φορέας.

β) Με την αίτηση ερμηνείας ερωτάται ακόμη αν το άρθρο 22, που δεν αναφέρει παρά μόνο τις «παροχές σε είδος», εφαρμόζεται στις παροχές για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, οι οποίες χορηγούνται με τη μορφή επιστροφής των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν γι' αυτήν.

Το κεφάλαιο 1 του τίτλου III του κανονισμού 3 που τιτλοφορείται «ασθένεια, τοκετός» και στο οποίο περιέχεται το εν λόγω άρθρο 22, κάνει διάκριση μεταξύ των «παροχών σε είδος» και των «παροχών σε χρήμα», χωρίς εντούτοις να καθορίζει ούτε τις μεν ούτε τις δε.

Είναι, ωστόσο, βέβαιο ότι ο όρος «παροχές σε είδος» δεν αποκλείει μια τέτοια παροχή να συνίσταται σε καταβολή χρημάτων από τον οφειλέτη φορέα.

Πράγματι, είναι φυσικό ο εν λόγω φορέας να καταβάλλει χρήματα στις περιπτώσεις που το άρθρο 19, παράγραφος 5, του κανονισμού 3, χαρακτηρίζει ως «παροχές σε είδος», δηλαδή στη χορήγηση «προθέσεων με ιατρική εντολή» ή «σημαντικών συσκευών».

Εξάλλου, οι διατάξεις του εν λόγω κεφαλαίου 1 δεν προβλέπουν καμία διαφοροποίηση, ανάλογα με το αν αυτά τα ποσά καταβάλλονται στον ίδιο τον εργαζόμενο ή σε τρίτους.

Τέλος, το άρθρο 18 του κανονισμού επιτρέπει να θεωρηθεί ότι οι «παροχές σε χρήμα» προορίζονται ουσιαστικά να αντισταθμίσουν την απώλεια μισθού του

ασθενούντος εργαζομένου και ότι, επομένως, αφορούν κατάσταση εντελώς διαφορετική από την προκείμενη.

Από όλα αυτά τα στοιχεία προκύπτει ότι το άρθρο 22 εφαρμόζεται επίσης όταν παροχές όπως αυτές που αναφέρει το Scheidsgerecht χορηγούνται με τη μορφή επιστροφής εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

έχοντας υπόψη τα διαδικαστικά έγγραφα,

αφού άκουσε την έκθεση του εισηγητή δικαστή, τις προφορικές παρατηρήσεις της Επιτροπής της ΕΟΚ, της καθής της κύριας δίκης, καθώς και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα,

έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και ιδίως τα άρθρα 48 έως 51 και 177, το Πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ και ιδίως το άρθρο 20, τον κανονισμό 3 του Συμβουλίου της ΕΟΚ περί της κοινωνικής ασφαλίσεως των διακινουμένων εργαζομένων (ΡΒ της 16.12.1958, σ. 561 επ.) και ιδίως το παράρτημα Β, κεφάλαιο «Κάτω Χώρες», στοιχεία α και i, και τον κανονισμό διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

κρίνοντας επί των προδικαστικών ερωτημάτων που του υπέβαλε, με απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1965, το Scheidsgerecht van het Beambtenfonds voor het Mijnbedrijf, αποφαίνεται:

1) Η σχετική με την ασφάλιση ασθενείας των εργαζομένων και των επιζώντων τους κανονιστική ρύθμιση, η οποία θεσπίζεται και εφαρμόζεται από έναν οργανισμό ιδιωτικού δικαίου, αποτελεί, ως «κανονιστική πράξη» [οργανική διάταξη], μέρος της «νομοθεσίας», υπό την έννοια των άρθρων 1, b, και 4 του κανονισμού 5, όταν αυτή η ρύθμιση συμπληρώνει τους νόμους και κανονισμούς που θεσπίζουν ένα γενικό ή ειδικό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως ή το υποκαθιστούν.

2) Το παράρτημα Β, κεφάλαιο «Κάτω Χώρες», του κανονισμού 3, καλύπτει τα γενικά και ειδικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως περί ασφαλίσεως ασθενείας των υπαλλήλων των ορυχείων.

3) Οι διατάξεις του κανονισμού 3 δεν επιτρέπουν σε έναν φορέα να αρνηθεί, σε επιζώντα εργαζομένου, δικαιούχο συντάξεως ή προσόδου, δυνάμει της νομοθεσίας ενός κράτους, το δικαίωμα να υπαχθεί στο έστω και προαιρετικό σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας που εκείνος διαχειρίζεται, λόγω του ότι ο εν λόγω δικαιούχος κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους άλλου εκτός από αυτό στο οποίο εδρεύει ο εν λόγω φορέας.

4) Το άρθρο 22 του κανονισμού 3 εφαρμόζεται επίσης σε παροχές για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, υπό τη μορφή επιστροφής των εξόδων.

Κρίθηκε στο Λουξεμβούργο στις 30 Ιουνίου 1966.

Hammes Delvaux Strauss

Donner Trabucchi Lecourt Monaco

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Ιουνίου 1966.

Ο Γραμματέας
A. van Houtte

Ο Πρόεδρος
Ch. L. Hammes